

László Sümegh

streetworker

Jako koordinátor **Projektu Šance** pomáhá hladovým, nemocným a drogově závislým dětem na ulici. I po čtrnácti letech však ještě musí stále svádět boj s nepochopením úředníků.

Proč jsem se v pětadevadesátém roce rozhodl obcházet s ruksakem na zádech pražské hlavní nádraží a další problematická místa a rozdávat dětem bez domova čisté injekční stříkačky a prezervativy? Těžko se mi na to odpovídá... Asi proto, že mám v sobě hluboce zakořeněnou starost o druhé lidi. Kde se to ve mně vzalo, nevím.

Většina dětí ulice trpí psychickou újmou, jsou mentálně retardované. Průšvih je, že nejsou schopny rozumově přijímat a řešit každodenní problémy, ač navenek vypadají jako dospělí. Jsme pro ně těmi, kdo je vedou k dospělému světu.

Když jsou moji klienti na chodníku, velmi snadno sklouznou ke kriminalitě, závislosti na alkoholu a drogách. Obrovským problémem jsou jejich nemoci. V poslední době jde nejvíc o syfilis, žloutenku typu B a C a o HIV pozitivitu. Nejhorší je, že ztrácejí zájem sami o sebe. Aby získali peníze na jídlo, drogy a bydlení, nabízejí sex. Je to pro ně přijatelnější než spát v kanálech, suterénech domů, mezi odpadky v kontejnerech nebo v křoví v parku. Vlastní zdravotní stav je nezajímá.

Nejvíce se v našem středisku ve Smečkách u pražského Václaváku objevují děti, které utekly z domova z rozvrácených nebo neúplných rodin. Část našich klientů tvoří kluci a děvčata, jejichž dobře postavení rodiče se nedokázali smířit s jejich sexuální orientací a zkrátka je vyhodili. A pak jsou tady děti, které v osmnácti pustili z dětských domovů – a během tří měsíců skončily u nás. Všichni utíkají do Prahy, protože jim zaručuje anonymitu. Spousta dětí očekává, že je rodiče časem vyhledají, že jim budou doma scházet, ale jak se ukazuje, ony jim neschází.

Celkový počet klientů, o které se starám, se dá jen těžko spočítat. Nejsou s námi pořád, ale v různých vlnách se k nám vracejí podle toho, jak se jim daří či spíše nedaří. Jen do našeho střediska jich ročně přijde víc než patnáct set. Někteří se vykoupují, vyperou si prádlo, nají se a zmizí. Těch, kteří se opakovaně vracejí, je asi pětistovka. No a těch, kteří se chtějí změnit, léčit se anebo si najít práci, je kolem stovky.

Největší boj vedu s úředníky. Za největší podraz z posledních let považuji loňský vyhazov z Domu Šance a chráněné pracovní dílny v Praze 5. Děti tam měly možnost vydělat si montáží kuličkových tužek na jídlo a levné ubytování pod pevnou střechou. Plnili jsme národní program boje proti komerčnímu sexuálnímu zneužívání dětí. Červenou kartu jsme tak od místního úřadu dostali nejenom my, ale také vláda této země, která je zákonným garantem projektu.

Považuji se za otrlého člověka, kterého jen tak něco nevyvede z míry. Ale když se na úřadech setkám s lidmi, kteří mi pro naprosté nepochopení říkají, že nemá smysl s dětmi ulice pracovat, protože jsou nepolepšitelná a ztracená, cítím se bezmocný.

Smutno je mi, když mám před sebou mladého člověka, o němž vím, že mu kvůli těžké nemoci zbývá půl roku života. A také tehdy, když jsem na pohřbu jediným, kdo se přišel rozloučit s klukem nebo holkou, na které rodiče zapomněli.

Informace o Projektu Šance: www.sance.info

